

به نام خدا

ترویج خلاقیت و نوآوری در کلاس درس

مولفان :

هانیه همتی

معصومه موسوی

مأده متاجی نیمور

خدیجه جواهری

انتشارات ارسطو

(سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۳)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

chaponashr.ir

سرشناسه: همتی، هانیه، ۱۳۷۹
عنوان و نام پدیدآور: ترویج خلاقیت و نوآوری در کلاس درس / مولفان هانیه همتی، معصومه موسوی،
مانده متاجی نیمور، خدیجه جواهری.
مشخصات نشر: انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری: ۱۱۲ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۴۰۸-۶۲۷-۳
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: کلاس درس - ترویج خلاقیت و نوآوری
شناسه افزوده: موسوی، معصومه، ۱۳۶۴
شناسه افزوده: متاجی نیمور، مانده، ۱۳۷۲
شناسه افزوده: جواهری، خدیجه، ۱۳۵۳
رده بندی کنگره: PN۲۱۲۵
رده بندی دیویی: ۸۰۹/۲۲۵
شماره کتابشناسی ملی: ۹۴۹۳۸۲۵
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

نام کتاب: ترویج خلاقیت و نوآوری در کلاس درس
مولفان: هانیه همتی - معصومه موسوی - مانده متاجی نیمور - خدیجه جواهری
ناشر: انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)
صفحه آرای، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر
تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۳
چاپ: زبرجد
قیمت: ۱۱۲۰۰۰ تومان
فروش نسخه الکترونیکی - کتاب‌رسان:
<https://chaponashr.ir/ketabresan>
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۴۰۸-۶۲۷-۳
تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵
www.chaponashr.ir

فهرست

- پیشگفتار ۱۱
- فصل اول: مقدمه‌ای بر خلاقیت و نوآوری در آموزش و پرورش ۱۵**
- تعریف خلاقیت و نوآوری در زمینه آموزشی ۱۵
- اهمیت خلاقیت در یادگیری و رشد دانش‌آموزان ۱۶
- رابطه خلاقیت و نوآوری با عملکرد تحصیلی ۱۶
- چالش‌های ترویج خلاقیت در کلاس درس ۱۷
- هدف‌ها و چشم‌اندازهای پرورش خلاقیت در دانش‌آموزان ۱۸
- فصل دوم: مبانی و اصول ترویج خلاقیت در کلاس درس ۱۹**
- اصول پایه‌ای آموزش خلاقانه ۱۹
- ویژگی‌های یک معلم خلاق ۲۰
- مهارت‌های ضروری برای پرورش خلاقیت در دانش‌آموزان ۲۱
- موانع موجود در مسیر ترویج خلاقیت و راهکارهای غلبه بر آنها ۲۱
- نقش معلم و دانش‌آموز در فرآیند خلاقانه ۲۲
- ایجاد تعاملات اجتماعی برای تقویت خلاقیت ۲۳
- توسعه مهارت‌های اجتماعی و ارتباطی ۲۴
- راهکارهای عملی برای معلمان برای ایجاد محیط خلاق ۲۴
- فصل سوم: طراحی برنامه‌های درسی خلاق و نوآورانه ۲۹**
- طراحی برنامه درسی خلاق: اصول و مبانی ۲۹
- روش‌های متنوع تدریس برای تشویق خلاقیت ۳۰
- چگونگی انطباق برنامه درسی با نیازهای فردی و گروهی دانش‌آموزان ۳۱
- ارزیابی و بازخورد در برنامه‌های درسی خلاقانه ۳۲
- چگونگی به کارگیری روش‌های نوآورانه در فرآیند تدریس ۳۲
- تدریس مبتنی بر پروژه (PBL) و کاربرد آن در خلاقیت ۳۳

- ۳۴..... یادگیری مبتنی بر حل مسئله
- ۳۴..... آموزش مبتنی بر هنر و فعالیت‌های خلاقانه
- ۳۵..... استفاده از فناوری برای آموزش خلاقانه
- ۳۶..... ارزیابی و بازخورد در فرآیند خلاقانه
- ۳۷..... نقش هم‌افزایی و همکاری در طراحی برنامه‌های درسی خلاق
- ۳۹..... فصل چهارم: تکنیک‌ها و روش‌های تدریس خلاقانه**
- ۳۹..... تدریس مبتنی بر پروژه (PBL)
- ۳۹..... مزایای تدریس مبتنی بر پروژه
- ۴۰..... چگونه تدریس مبتنی بر پروژه را در کلاس درس پیاده‌سازی کنیم؟
- ۴۰..... یادگیری تجربی و مبتنی بر حل مسئله
- ۴۰..... چگونگی پیاده‌سازی یادگیری تجربی در کلاس درس
- ۴۱..... مزایای یادگیری تجربی
- ۴۱..... روش‌های تدریس تعاملی و مشارکتی
- ۴۱..... چگونه از روش‌های تعاملی استفاده کنیم؟
- ۴۲..... مزایای تدریس تعاملی و مشارکتی
- ۴۲..... چگونه از بازی‌های آموزشی استفاده کنیم؟
- ۴۲..... مزایای استفاده از بازی‌های آموزشی:
- ۴۳..... تدریس مبتنی بر فناوری‌های نوین
- ۴۳..... چگونه از فناوری در تدریس استفاده کنیم؟
- ۴۴..... مزایای تدریس مبتنی بر فناوری:
- ۴۴..... استفاده از هنر در تدریس
- ۴۴..... چگونه هنر را در تدریس به کار بگیریم؟
- ۴۵..... مزایای استفاده از هنر در تدریس:
- ۴۵..... استفاده از شبیه‌سازی و بازی‌های نقش‌آفرینی
- ۴۵..... چگونه از شبیه‌سازی و بازی‌های نقش‌آفرینی استفاده کنیم؟

- ۴۶.....مزیای استفاده از شبیه‌سازی و بازی‌های نقش‌آفرینی:
- ۴۶..... (Problem-Solving Teaching) تدریس مبتنی بر حل مسئله
- ۴۶..... چگونه تدریس مبتنی بر حل مسئله را در کلاس درس پیاده‌سازی کنیم؟
- ۴۶..... مزیای تدریس مبتنی بر حل مسئله
- ۴۷..... (Project-Based Learning) تدریس مبتنی بر پروژه
- ۴۷..... چگونه می‌توان تدریس مبتنی بر پروژه را در کلاس درس پیاده‌سازی کرد؟
- ۴۸..... مزیای تدریس مبتنی بر پروژه
- ۴۸..... یادگیری تجربی و حل مسئله
- ۴۸..... چگونه می‌توان یادگیری تجربی را در کلاس درس پیاده‌سازی کرد؟
- ۴۹..... مزیای یادگیری تجربی
- ۴۹..... (Game-Based Learning) یادگیری مبتنی بر بازی
- ۵۰..... چگونه می‌توان از بازی در کلاس درس استفاده کرد؟
- ۵۰..... مزیای یادگیری مبتنی بر بازی:
- ۵۲..... فصل پنجم: ارزیابی و بازخورد در آموزش خلاقانه**
- ۵۲..... ارزیابی عملکرد در تدریس خلاقانه
- ۵۳..... ارزیابی از طریق پروژه‌ها و فعالیت‌های گروهی
- ۵۴..... بازخورد مؤثر در تدریس خلاقانه
- ۵۵..... ارزیابی غیررسمی و انعطاف‌پذیر
- ۵۶..... ارزیابی مبتنی بر همتا
- ۵۷..... پیاده‌سازی ارزیابی خلاقانه در کلاس درس
- ۵۷..... طراحی پروژه‌های خلاقانه به‌عنوان ارزیابی
- ۵۸..... ارزیابی فرآیند یادگیری به جای نتیجه نهایی
- ۵۸..... استفاده از فناوری در ارزیابی خلاقیت
- ۵۹..... بازخورد سازنده و ارتقاء خلاقیت
- ۵۹..... نقش معلم در فرآیند ارزیابی خلاقانه

چالش‌ها و موانع در ترویج خلاقیت در کلاس درس چالش‌های ساختاری و سازمانی در مدارس ...	۶۰
محدودیت‌های منابع و امکانات در مدارس	۶۰
مقاومت دانش‌آموزان و معلمان در برابر روش‌های خلاقانه	۶۱
مشکلات فرهنگی و اجتماعی در پذیرش خلاقیت در کلاس درس	۶۱
راهکارهای غلبه بر موانع و چالش‌ها	۶۲
فصل ششم: فعالیت‌های خلاقانه برای دروس مختلف	۶۴
فعالیت‌های خلاقانه در درس‌های علوم	۶۴
طراحی فعالیت‌های جذاب و خلاقانه در ریاضیات	۶۴
تقویت خلاقیت در درس‌های زبان و ادبیات	۶۵
فعالیت‌های نوآورانه در تاریخ و جغرافیا	۶۶
استفاده از هنر و موسیقی برای تقویت خلاقیت در دروس مختلف	۶۶
ایجاد پروژه‌های میان‌رشته‌ای برای تقویت تفکر خلاقانه	۶۷
استفاده از فناوری برای تقویت خلاقیت در دروس مختلف	۶۷
آموزش‌های چندرسانه‌ای و یادگیری ترکیبی	۶۸
فعالیت‌های ترکیبی هنر، علم و فناوری	۶۹
طراحی پروژه‌های مشارکتی	۶۹
فعالیت‌های مبتنی بر حل مسئله	۷۰
فصل هفتم: استفاده از فناوری‌های نوین برای ترویج خلاقیت	۷۲
ابزارهای دیجیتال برای طراحی پروژه‌های خلاقانه	۷۲
معرفی پلتفرم‌های آنلاین و اپلیکیشن‌های آموزشی	۷۳
استفاده از بازی‌های دیجیتال و واقعیت مجازی در تدریس	۷۳
چگونگی استفاده از رسانه‌های اجتماعی برای آموزش خلاقانه	۷۴
استفاده از بازی‌های جدی و شبیه‌سازی در تدریس خلاقانه	۷۵
بررسی ابزارهای نوآورانه در ایجاد پروژه‌های چندرسانه‌ای	۷۶

آموزش مشارکتی و نقش فناوری در یادگیری گروهی.....	۷۶
واقعیت افزوده (AR) و تاثیر آن در خلق محیط‌های آموزشی خلاقانه	۷۷
فصل هشتم: ارزیابی و بازخورد در فرآیند خلاقانه	۷۸
ارزیابی پروژه‌ها و فعالیت‌های گروهی	۷۹
روش‌های ارزیابی پروژه‌های گروهی شامل	۷۹
بازخورد سازنده و نقش آن در بهبود خلاقیت	۸۰
استفاده از ارزیابی‌های غیررسمی و انعطاف‌پذیر	۸۰
تکنیک‌های ارزیابی مبتنی بر خودارزیابی و ارزیابی همتا	۸۱
پشتیبانی از خلاقیت از طریق ارزیابی انعطاف‌پذیر و شخصی‌سازی‌شده	۸۲
نقش ارزیابی در انگیزه‌بخشی و تقویت احساس مالکیت دانش‌آموزان	۸۲
ارزیابی غیررسمی و ارتباط آن با یادگیری عمیق و تفکر انتقادی.....	۸۳
ارزیابی مبتنی بر همکاری و توسعه مهارت‌های اجتماعی	۸۴
فصل نهم: چالش‌ها و موانع در ترویج خلاقیت در کلاس درس	۸۶
چالش‌های ساختاری و سازمانی در مدارس	۸۶
مقاومت معلمان و دانش‌آموزان در برابر روش‌های خلاقانه	۸۷
محدودیت‌های زمانی و فشار برای پوشش محتوا	۸۸
چالش‌های روانی و عاطفی در ترویج خلاقیت	۸۹
اضطراب و ترس از اشتباه کردن	۸۹
عدم اعتماد به نفس در دانش‌آموزان	۹۰
تنش‌های عاطفی و اجتماعی	۹۰
چالش‌های فرهنگی در پذیرش خلاقیت در جوامع مختلف	۹۰
تأکید بر یادگیری حفظی	۹۰
نقش سنت‌ها و ارزش‌های اجتماعی	۹۱
چالش‌های منابع و زیرساخت‌ها در مدارس	۹۱

- ۹۱..... کمبود فناوری‌های نوین
- ۹۲..... کمبود منابع فیزیکی و فضایی
- ۹۲..... چالش‌های مربوط به ارزیابی خلاقیت
- ۹۲..... کمبود ابزارهای ارزیابی مناسب
- ۹۲..... چالش‌های ارزیابی تیمی و مشارکتی
- ۹۴..... فصل دهم: آینده آموزش خلاق و نوآورانه**
- ۹۴..... روندهای نوین در آموزش و پرورش
- ۹۴..... آموزش شخصی‌سازی شده
- ۹۵..... آموزش مبتنی بر پروژه و چالش‌ها
- ۹۵..... نقش خلاقیت در آموزش‌های آینده و بازار کار
- ۹۵..... توانمندسازی برای مشاغل نوظهور
- ۹۶..... آماده‌سازی برای کارآفرینی و نوآوری
- ۹۶..... چگونگی آماده‌سازی دانش‌آموزان برای چالش‌های جهانی از طریق خلاقیت
- ۹۶..... حل مسائل جهانی از طریق تفکر خلاقانه
- ۹۶..... آموزش مهارت‌های جهانی و بین‌فرهنگی
- ۹۷..... برنامه‌های آموزشی مبتنی بر خلاقیت در سراسر جهان
- ۹۷..... آموزش خلاقانه در کشورهای پیشرفته
- ۹۷..... آموزش خلاقانه در کشورهای در حال توسعه
- ۹۷..... چشم‌انداز آموزش خلاق در دوران پسا-pandemic
- ۹۷..... آموزش ترکیبی (Hybrid Learning)
- ۹۸..... توسعه مهارت‌های دیجیتال
- ۹۸..... تحولات فرهنگی و اجتماعی در آموزش خلاق
- ۹۸..... آموزش متناسب با ارزش‌ها و فرهنگ‌های نوین
- ۹۸..... توجه به تغییرات اجتماعی در جوامع
- ۹۹..... تأثیر جهانی‌شدن بر روند آموزش خلاق

- ارتباطات بین‌المللی و تبادل اطلاعات ۹۹
- توسعه آموزش‌های چندزبانه ۹۹
- واقعیت افزوده (AR) و واقعیت مجازی (VR) در آموزش ۱۰۰
- تحول در ارزیابی و سنجش در آموزش خلاق ۱۰۰
- ارزیابی فرآیندی و مبتنی بر پروژه ۱۰۰
- بازخورد مستمر و ارتقاء مهارت‌های خودارزیابی ۱۰۰
- پشتیبانی از ابتکارات و نوآوری‌های محلی ۱۰۱
- فصل یازدهم: گام‌های عملی برای معلمان جهت ترویج خلاقیت ۱۰۲**
- طراحی کلاس‌های خلاقانه و الهام‌بخش ۱۰۲
- چیدمان غیرسنتی و انعطاف‌پذیر کلاس ۱۰۲
- استفاده از مواد آموزشی غیرمعتاد ۱۰۳
- ترغیب دانش‌آموزان به فکر کردن خارج از چارچوب ۱۰۳
- تشویق به پرسشگری و تفکر انتقادی ۱۰۳
- استفاده از تفکر طراحی (Design Thinking) ۱۰۳
- ایجاد فضایی مساعد برای خلاقیت و اعتماد به نفس ۱۰۴
- ایجاد فضای امن برای ابراز ایده‌ها ۱۰۴
- تشویق به اشتباه کردن و یادگیری از آن ۱۰۴
- ارزیابی و تشویق خلاقیت در دانش‌آموزان ۱۰۴
- استفاده از ارزیابی‌های پروژه‌ای و عملکردی ۱۰۵
- بازخورد سازنده و انگیزشی ۱۰۵
- ساختن فرهنگ مدرسه‌ای مبتنی بر نوآوری و خلاقیت ۱۰۵
- همکاری بین معلمان و اعضای جامعه مدرسه ۱۰۵
- تشویق به ابتکار و نوآوری در سطح مدرسه ۱۰۶
- ایجاد یک محیط ذهنی باز و پرنرژی برای دانش‌آموزان ۱۰۶
- تشویق به تفکر بدون مرز ۱۰۶

- تجلیل از ایده‌های متنوع ۱۰۶
- ایجاد فرصت‌های عملی برای استفاده از خلاقیت ۱۰۷
- فعالیت‌های مبتنی بر حل مسئله واقعی ۱۰۷
- پروژه‌های مشترک و گروهی ۱۰۷
- تقویت تفکر نقادانه در کنار خلاقیت ۱۰۷
- آموزش مهارت‌های تفکر انتقادی ۱۰۷
- ارزیابی ایده‌ها با معیارهای خلاقانه ۱۰۸
- ایجاد فرهنگ ارزشی برای خلاقیت در مدرسه ۱۰۸
- حمایت از پروژه‌های ابتکاری دانش‌آموزان ۱۰۹
- ایجاد ارتباطات بین مدارس و شرکت‌های نوآور ۱۰۹
- منابع و ماخذ ۱۱۰**
- منابع فارسی ۱۱۰
- منابع انگلیسی ۱۱۱

پیشگفتار

در دنیای امروز، خلاقیت و نوآوری دیگر تنها مفاهیمی محدود به عرصه‌های هنری و علمی نیستند. این دو ویژگی به ابزارهای ضروری برای رشد و توسعه فردی و اجتماعی انسان‌ها تبدیل شده‌اند. در حوزه آموزش و پرورش، خلاقیت و نوآوری به‌عنوان محرک‌های اساسی در تحول و پیشرفت سیستم‌های آموزشی شناخته می‌شوند. در این میان، نقش معلمان به‌عنوان راهنمایان اصلی فرآیند یاددهی و یادگیری بسیار برجسته است، چراکه آنها می‌توانند با بهره‌گیری از شیوه‌های نوین و خلاقانه، نه تنها دانش‌آموزان را به مسیر موفقیت هدایت کنند، بلکه به آنها کمک کنند تا مهارت‌های حل مسئله، تفکر انتقادی، و انعطاف‌پذیری ذهنی را در خود پرورش دهند. خلاقیت در فرآیند آموزش و پرورش به‌عنوان توانایی تولید ایده‌های نو و استفاده از آنها برای حل مشکلات و بهبود وضعیت موجود مطرح است. در واقع، خلاقیت از یک سو به‌عنوان ابزاری برای شکستن محدودیت‌های ذهنی و راهی برای تفکر متفاوت و خارج از چارچوب شناخته می‌شود و از سوی دیگر، به‌عنوان نیرویی که می‌تواند دانش‌آموزان را قادر سازد تا به‌طور مؤثرتر با مفاهیم پیچیده برخورد کنند و در مسیر یادگیری به رشد و پیشرفت دست یابند.

با توجه به این نکات، در بسیاری از کشورها تلاش‌هایی برای پیاده‌سازی روش‌های آموزشی نوین و ترویج خلاقیت در کلاس‌های درس آغاز شده است. اما هنوز هم بسیاری از معلمان با موانع مختلفی مواجه‌اند که از به‌کارگیری این روش‌ها جلوگیری می‌کند. این موانع می‌تواند شامل کمبود منابع، محدودیت‌های زمانی، یا حتی مقاومت در برابر تغییرات باشد. بنابراین، درک عمیق‌تر از مفهوم خلاقیت و نوآوری و ارائه راهکارهای عملی برای پیاده‌سازی آنها در فضای آموزشی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

کتاب حاضر به‌عنوان راهنمایی برای معلمان و مربیان طراحی شده است تا آنها بتوانند از روش‌های نوآورانه و خلاقانه در فرآیند تدریس خود بهره ببرند. این کتاب با هدف ارتقای کیفیت تدریس و یادگیری در کلاس‌های درس به‌ویژه در مدارس ابتدایی و متوسطه، به معلمان ابزارهایی کاربردی ارائه می‌دهد تا بتوانند محیط‌های آموزشی پویا و خلاقانه ایجاد کنند. به‌عبارت دیگر، این کتاب تلاش دارد تا معلمان را با شیوه‌های نوین تدریس آشنا سازد و به آنها کمک کند تا در فرآیند تدریس خود، نه تنها به انتقال اطلاعات بپردازند، بلکه محیطی ایجاد کنند که دانش‌آموزان در آن تشویق به تفکر خلاقانه و حل مسائل به شیوه‌های نوآورانه شوند.

در این کتاب، به‌طور مفصل به مفاهیم خلاقیت و نوآوری پرداخته شده است. خلاقیت به‌عنوان یک ویژگی ذاتی در افراد، می‌تواند در هر سن و در هر محیط آموزشی بروز کند، به شرط آنکه فضای مناسب برای بروز آن فراهم شود. علاوه بر این، نوآوری نیز به‌عنوان یک فرآیند سازمان‌یافته

و سیستماتیک در جهت بهبود روش‌های آموزشی و ارتقای کیفیت تدریس، می‌تواند منجر به تغییرات اساسی در سیستم‌های آموزشی شود. این کتاب نه تنها به تشریح اصول و مفاهیم پایه‌ای در این زمینه‌ها می‌پردازد، بلکه به معلمان کمک می‌کند تا این مفاهیم را در کلاس‌های خود پیاده‌سازی کرده و فضای آموزشی را به گونه‌ای شکل دهند که امکان بروز خلاقیت و نوآوری فراهم شود.

یکی از اهداف اصلی این کتاب، آشنایی معلمان با شیوه‌های عملی برای ترویج خلاقیت و نوآوری در کلاس‌های درس است. به‌طور خاص، تلاش شده است تا با معرفی تکنیک‌ها و استراتژی‌های مختلف، معلمان بتوانند کلاس‌های خود را به فضایی تبدیل کنند که در آن دانش‌آموزان نه تنها به یادگیری مفاهیم درسی بپردازند، بلکه مهارت‌های تفکر خلاقانه را نیز در خود پرورش دهند. برای مثال، استفاده از روش‌هایی همچون تدریس مبتنی بر پروژه، یادگیری تجربی، استفاده از بازی‌های آموزشی، و به‌کارگیری فناوری‌های نوین، از جمله روش‌هایی است که می‌تواند به ترویج خلاقیت در کلاس‌های درس کمک کند.

این کتاب در تلاش است تا معلمان را با اهمیت ایجاد محیط‌های آموزشی باز و انعطاف‌پذیر آشنا کند. این محیط‌ها می‌توانند باعث شوند که دانش‌آموزان بدون ترس از اشتباه کردن، بتوانند ایده‌های خود را بیان کرده و از آنها برای حل مسائل و ایجاد راه‌حل‌های نوآورانه استفاده کنند. به‌علاوه، در این کتاب، به شیوه‌های ارزیابی خلاقیت نیز پرداخته می‌شود. ارزیابی خلاقیت باید به‌گونه‌ای باشد که نه تنها توانایی‌های دانش‌آموزان را در زمینه‌های مختلف سنجیده، بلکه آنها را به ادامه مسیر خلاقانه و نوآورانه تشویق کند.

یکی دیگر از موضوعاتی که در این کتاب به آن پرداخته شده، چالش‌ها و موانعی است که معلمان ممکن است در پیاده‌سازی خلاقیت و نوآوری در کلاس‌های خود با آن روبه‌رو شوند. این چالش‌ها می‌تواند شامل محدودیت‌های منابع، مقاومت در برابر تغییر، و همچنین فشارهای ناشی از برنامه‌های درسی فشرده باشد. با این حال، این کتاب به معلمان کمک می‌کند تا بر این چالش‌ها غلبه کنند و راهکارهایی ارائه می‌دهد که می‌تواند به آنها در حل این مشکلات کمک کند.

در نهایت، این کتاب قصد دارد تا معلمان را به تفکر جدید و تغییر در روش‌های تدریس خود ترغیب کند. تغییر روش‌های تدریس به‌ویژه در کلاس‌هایی که دانش‌آموزان به‌طور مداوم با چالش‌های جدید روبه‌رو هستند، امری ضروری است. این تغییرات نه تنها می‌توانند به ارتقای کیفیت تدریس کمک کنند، بلکه به دانش‌آموزان این فرصت را می‌دهند تا به‌طور مؤثرتر و خلاقانه‌تر با محیط‌های آموزشی و مسایل مختلف زندگی روبه‌رو شوند.

در مجموع، این کتاب به‌عنوان یک راهنما و مرجع کاربردی برای معلمان و مربیان طراحی شده است تا آنها بتوانند با بهره‌گیری از روش‌ها و استراتژی‌های خلاقانه، فرآیند تدریس و یادگیری را بهبود بخشند. در دنیای امروز که تغییرات در عرصه‌های مختلف با سرعت زیادی در حال وقوع است، ترویج خلاقیت و نوآوری در کلاس‌های درس نه‌تنها امری ضروری، بلکه یک نیاز حیاتی است که می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا به تفکر مستقل، حل مسائل و ایجاد راه‌حل‌های نوآورانه دست یابند و در این مسیر به رشد و پیشرفت فردی و اجتماعی خود ادامه دهند .

فصل اول:

مقدمه‌ای بر خلاقیت و نوآوری در آموزش و پرورش

در دنیای امروز که تغییرات با سرعتی بی‌سابقه در تمام ابعاد زندگی انسان‌ها جریان دارد، آموزش و پرورش نیز از این تحولات مستثنی نبوده است. در چنین جهانی، ضروری است که نظام‌های آموزشی قادر باشند نسل جدید را برای مواجهه با چالش‌های پیچیده و متنوع آماده کنند. یکی از مهم‌ترین عوامل در فرآیند تربیت دانش‌آموزان برای مواجهه با این چالش‌ها، ترویج خلاقیت و نوآوری در کلاس‌های درس است. خلاقیت و نوآوری تنها به‌عنوان یک ویژگی فردی شناخته نمی‌شوند بلکه به‌عنوان یک مهارت حیاتی برای موفقیت در زندگی حرفه‌ای و اجتماعی آینده دانش‌آموزان باید در فرآیند آموزش گنجانده شوند.

در این فصل، به بررسی تعاریف و مفاهیم پایه‌ای خلاقیت و نوآوری در زمینه آموزش و پرورش پرداخته می‌شود. علاوه بر این، اهمیت این دو مفهوم در فرآیند یاددهی و یادگیری بررسی می‌گردد و چالش‌ها و موانع موجود در ترویج خلاقیت در کلاس درس نیز مورد تحلیل قرار می‌گیرد. هدف اصلی این فصل، آشنا کردن معلمان و مربیان با مفاهیم اساسی خلاقیت و نوآوری و ضرورت آن‌ها در تربیت دانش‌آموزانی با توانمندی‌های بالا برای حل مسائل و مواجهه با چالش‌های آینده است.

تعریف خلاقیت و نوآوری در زمینه آموزشی

خلاقیت یکی از مفاهیم پیچیده‌ای است که در فرهنگ‌ها و زمینه‌های مختلف تعریف‌های متفاوتی از آن ارائه شده است. به‌طور کلی، خلاقیت به‌عنوان توانایی خلق ایده‌های جدید، نو و مفید در نظر گرفته می‌شود. در زمینه آموزش و پرورش، این توانایی به معنی توانایی معلم و دانش‌آموز در کشف راه‌حل‌های جدید برای مشکلات مختلف، ایجاد ارتباط‌های متفاوت با مفاهیم درسی و در نهایت، تولید دانش جدید است. خلاقیت در آموزش نمی‌تواند به‌طور صرف در ایجاد ایده‌های نو محدود شود بلکه باید در پیاده‌سازی آن‌ها در محیط کلاس و فرآیند یادگیری نیز نمود پیدا کند. به این معنا که دانش‌آموزان باید توانایی به‌کارگیری خلاقیت را در عمل داشته باشند و معلمان نیز باید به‌عنوان تسهیل‌کننده این فرآیند عمل کنند.